

L'auditoria hídrica, una eina imprescindible per la diagnosi de l'eficiència i la reducció de les pèrdues d'aigua en les xarxes municipals de proveïment d'aigua potable

Josep M. Campanera Alsina
Aigualenc, info@aigualenc.cat , www.aigualenc.cat

Tarragona, 22 de març de 2023

Adaptació de la gestió de l'aigua al nou entorn econòmic, social i tecnològic

Tarragona, 21 i 22 de març de 2023

L'auditoria hídrica, una eina imprescindible per la diagnosi de l'eficiència i la reducció de les pèrdues d'aigua en les xarxes municipals de proveïment d'aigua potable

FER EL MATEIX AMB MENYS. Per què?

- 1 Reduir despeses i recuperar ingressos. Més eficiència.**
- 2 Redimensionar, posposar o eliminar la necessitat de noves inversions.**
- 3 Fer més eficient la gestió dels recursos hídrics. Nou recurs o eliminació de noves captacions o reducció de dotacions**
- 4 Educar els usuaris sobre el valor de l'aigua.**

Auditories hídriques: balanços, indicadors i diagnosi

*Balanços
hídrics*

*Indicadors
d'acompliment*

*Auditoria
hídrica*

*Marc geogràfic i
temporal*

*Referenciació
externa i interna*

*Diagnosi precisa
Llistat de
problemàtiques*

Com anar al metge: Si sabem quins problemes hi ha (diagnosi), sabem quins remeis administrar (mesures).

Auditories hídriques i plans de conservació

Moderació consums
Cerca activa fuites

Reparació de fuites

Gestió d'actius

Gestió de la pressió

Indicadors IWA

Referenciació

Fase 1.
Auditoria i
diagnoisi

Fase 2.
Mesures
de reducció

**Pla
Conservació
de l'aigua**

Fase 4.
Avaluació

Fase 3.
Implementació
de les
mesures

Per què ara sí?

garantia de
quantitat,
qualitat i
nivell de
servei:

Directiva (UE) 60/2000
Marc de l'aigua: "L'aigua
no és un bé comercial com
els altres, sinó un patrimoni
que cal protegir, defensar i
tractar com a tal"

sostenibilitat i
eficiència
(Nous
recursos)

Reial Decret 3/2023

Avaluació de les fuites a la xarxa de
distribució 31.3.25:

- 100 m³/d (pic), 500 persones, 4 anys
- 10.000 m³/d (pic), 50.000 persones, 2 anys

Directiva (UE) 2184/2020

Càlcul de l'ILI i reducció de
pèrdues per sistemes de > 50.000
persones o 10.000 m³/dia

**Objectius de desenvolupament
sostenible de UN (ODS6):** "Garantitzar la
disponibilitat i una gestió sostenible de
l'aigua i de les condicions de sanejament"

Decret Legislatiu 3/2003

"Realitzar auditories sobre
l'eficiència hidràulica del servei de
subministrament" Cada 2 anys. Més
de 5.000 abonats. Manual
d'auditories ACA

Aigua pròpia	Aigua captada (Volum d'entrada al sistema)* <i>Definició del sistema auditat</i>	Aigua exportada	Consum autoritzat	Consum autoritzat facturat	Aigua exportada facturada Consum facturat registrat	Aigua Facturada / Revenue water
		Aigua distribuïda		Consum autoritzat no facturat	Consum facturat no registrat	
Pèrdues d'aigua	Pèrdues aparents (comercials)		Consum no facturat registrat	Aigua no Facturada / Non-revenue water Fraud Subcomptatge		
			Consum no facturat no registrat		Errors tractament dades	
Aigua importada	<i>Qualitat de les dades</i>			Pèrdues reals (fuites)	Transport, dipòsits, distribució	

Indicadors d'acompliment *Com? Metodologia i contextualització / Per què? Diagnosi/intra/inter comparació*

Aigua exportada				Consum autoritzat facturat	Consum residencial l/h d	Aigua Facturada	% Rendiment tècnic
Aigua distribuïda	Dotació l/h d % Fonts pròpies % importada	Consum autoritzat		Consum autoritzat no facturat	% Consum autoritzat facturat	Aigua no Facturada	
				Pèrdues aparents	% /Consum autoritzat facturat		
		Pèrdues d'aigua	m ³ /km d l/escomesa d ILI	Pèrdues reals (fuites)	Transport (m ³ /km d) distribució m ³ /km d l/escomesa d ILI		

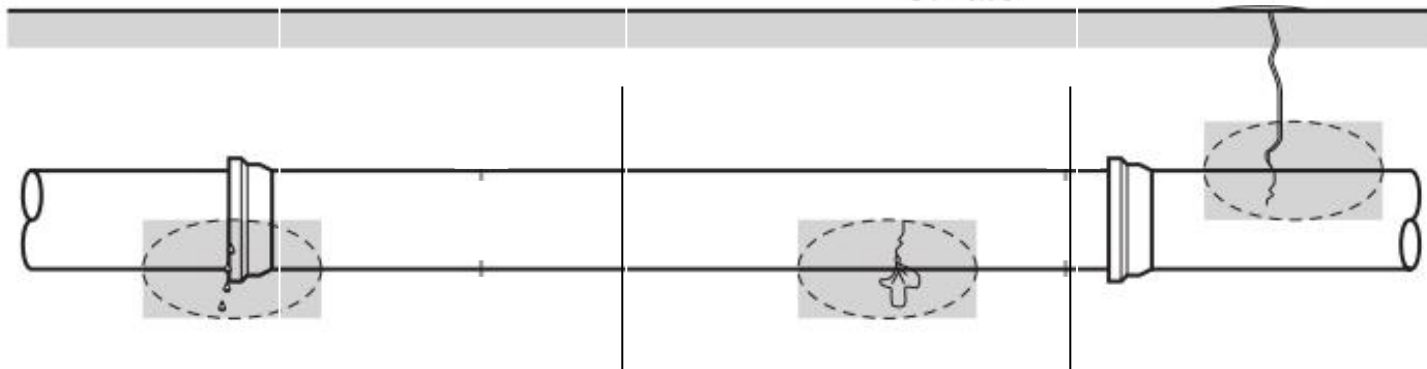
ILI (Indicador de fuites estructurals). La ràtio entre les pèrdues reals actuals i les inevitables. ILI = 1 Perfecte, 1-2 Bona, 2-4 Regular, 4-8 Mediocre i >8 pèssima

Tipus de pèrdues reals (fuites)

Segons localització: a) Transport / dipòsits / distribució b) canonades / escomeses i segons el mètode d'abatiment:

1a   **1b**   **2** Superfície   **3**

Esquema

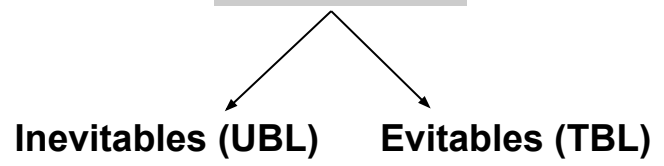

Tipus

Fuites de fons

Fuites invisibles

Fuites visibles

Origen

Intrínseques a la xarxa. No detectables

Estat de la xarxa. No detectables

Detectables amb equipament tradicional

Detectables amb equipament tradicional

Remei

Cap

Renovació de canonades i escomeses

Cerca activa de fuites a canonades i escomeses

Servei eficient de reparació

**Exemple 1.
Catalunya 2020**

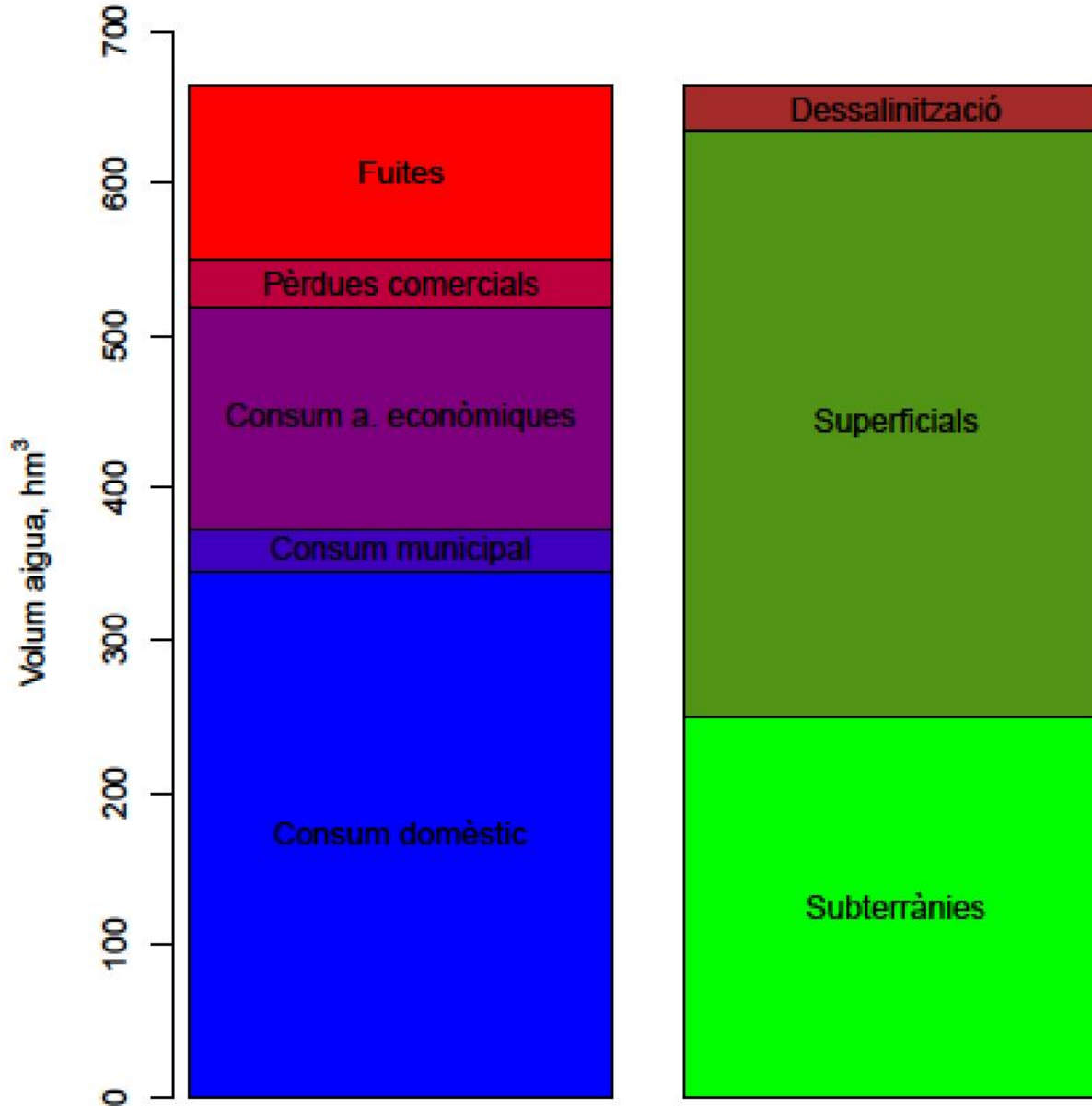
Usos

Recursos

*Sistemes
municipals de
proveïment d'aigua
potable en baixa*

20 %

121
l/h·d

**Exemple 1.
Catalunya 2020**

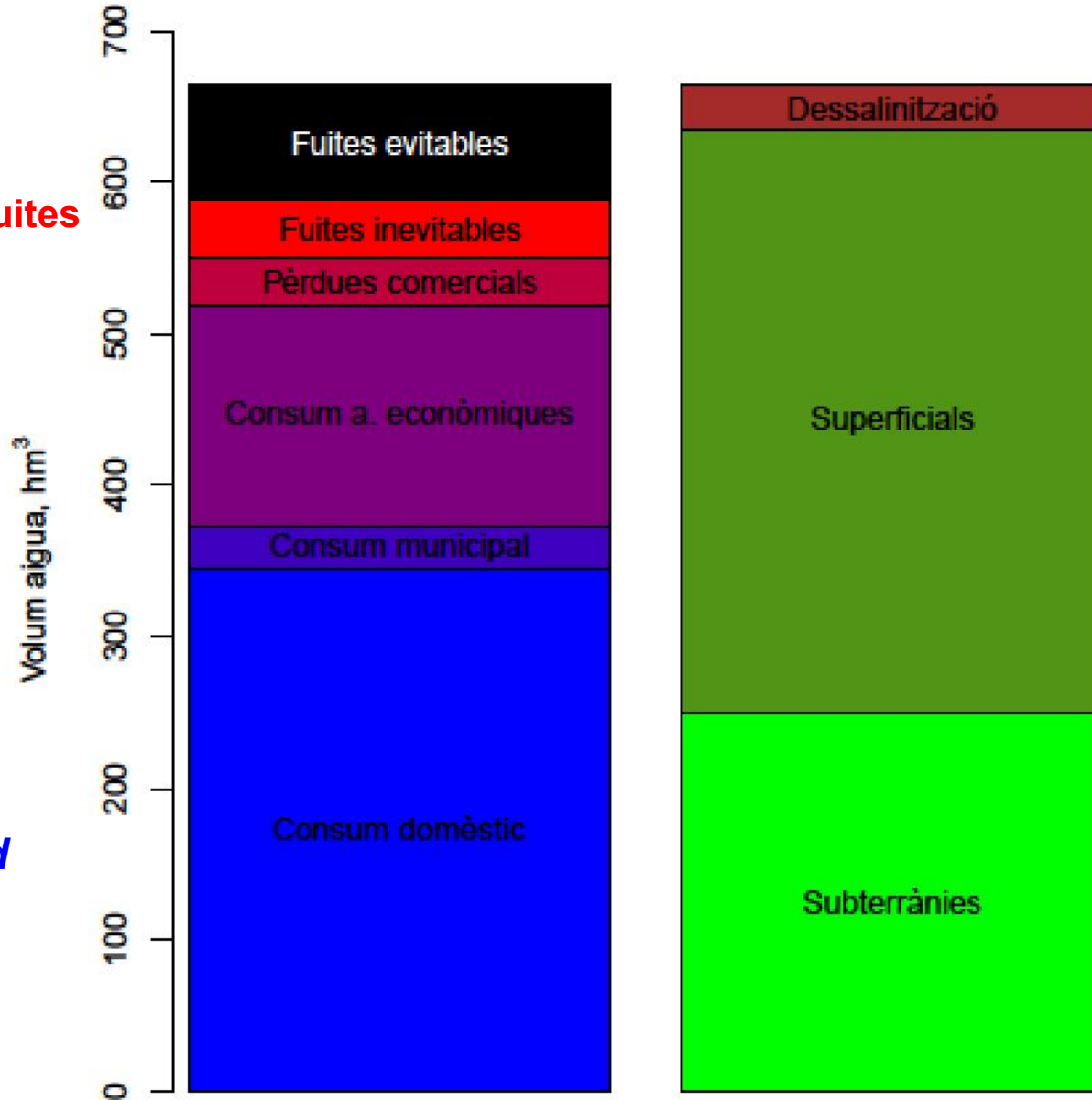
Usos

Recursos

*Sistemes
municipals de
proveïment d'aigua
potable en baixa*

11 %
**Índex de fuites
ILI = 3?**

121 l/h·d

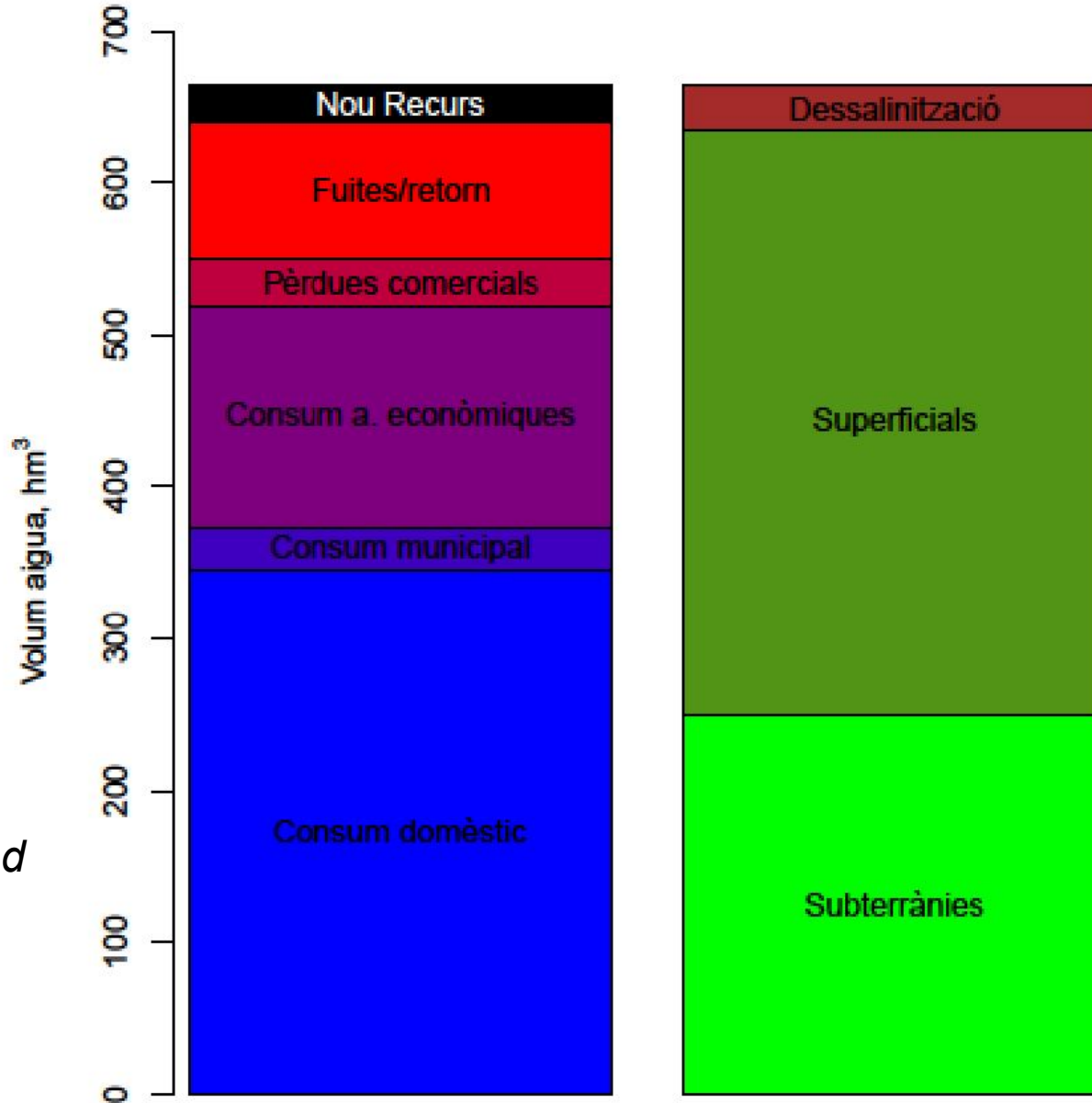
**Exemple 1.
Catalunya 2020**

Usos

Recursos

*Sistemes
municipals de
proveïment d'aigua
potable en baixa*

3,5 %

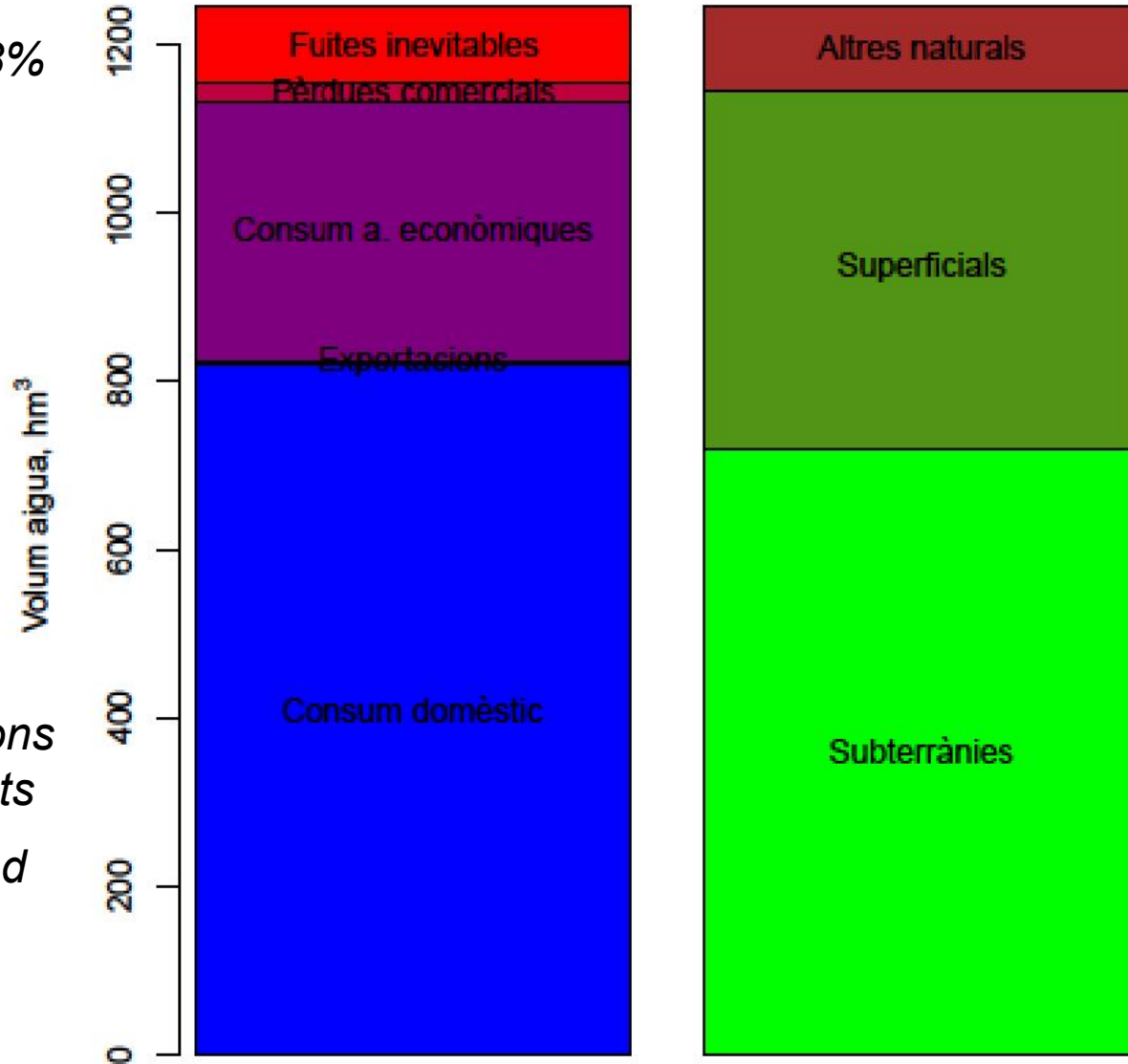
121 l/h·d

**Exemple 2.
Holanda 2019**

ILI = 1, 93%

*17 Milions
habitants*

131 l/h·d

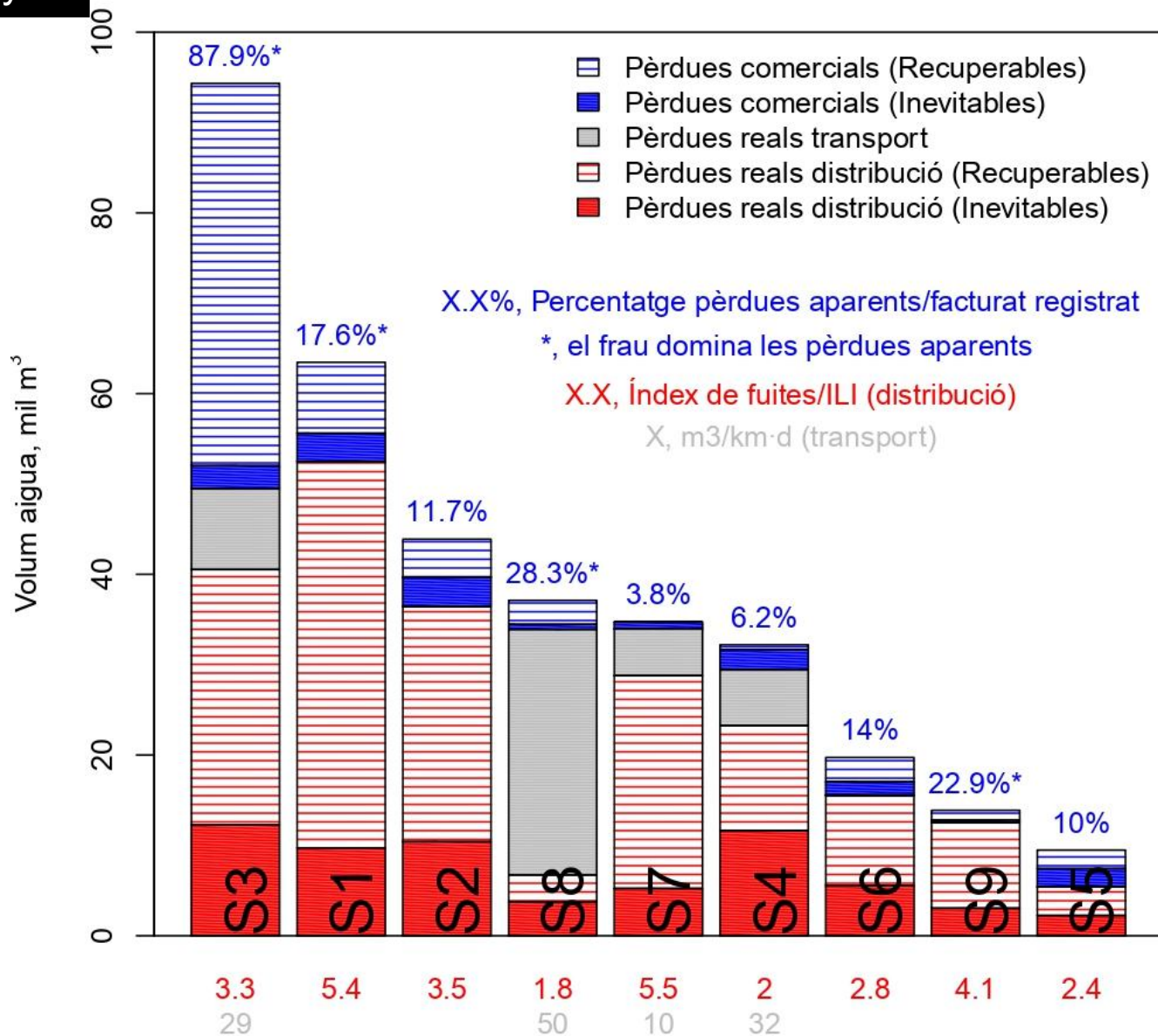

Exemple 3. Un municipi qualsevol de Catalunya

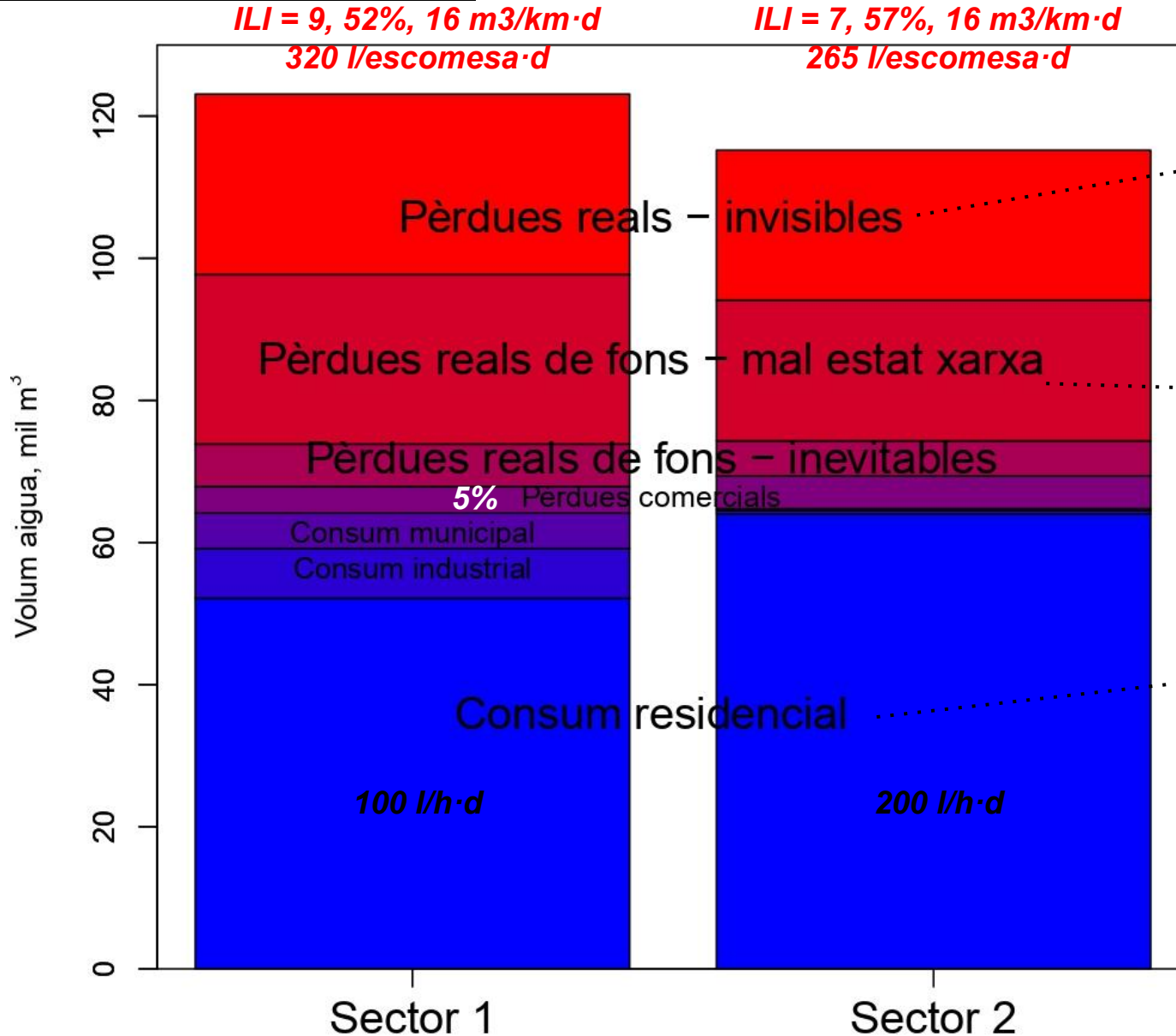
Cada zona requereix una estratègia diferent per la reducció de l'aigua no facturada

La diagnosi és imprescindible!

Volums de pèrdues totals d'aigua (tipologia i sectors), 2021

Exemple 4. Un altre municipi de Catalunya

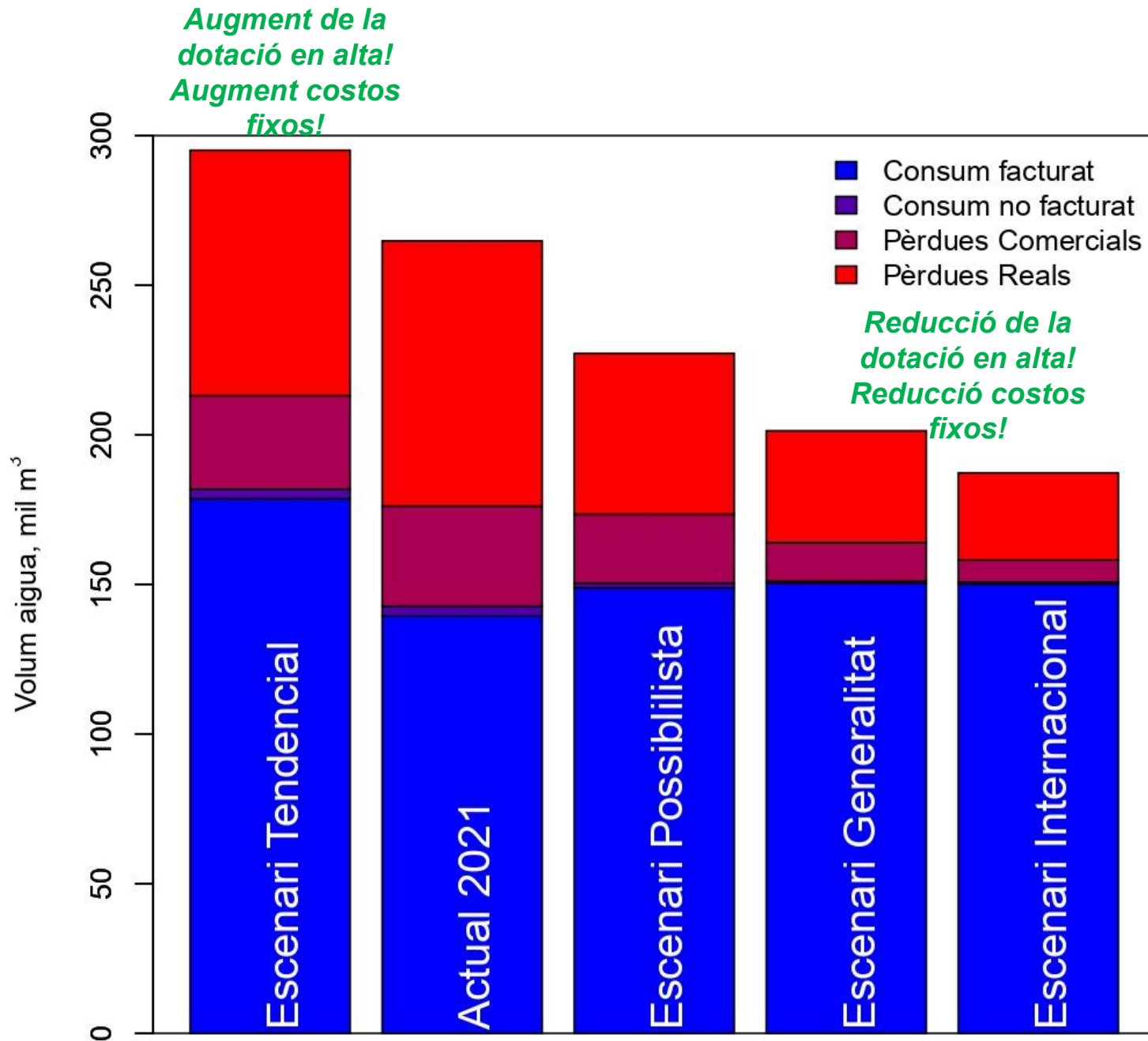
Remeis

Cerca activa i periòdica de fuites. Canonades o escomeses? Prova pilot

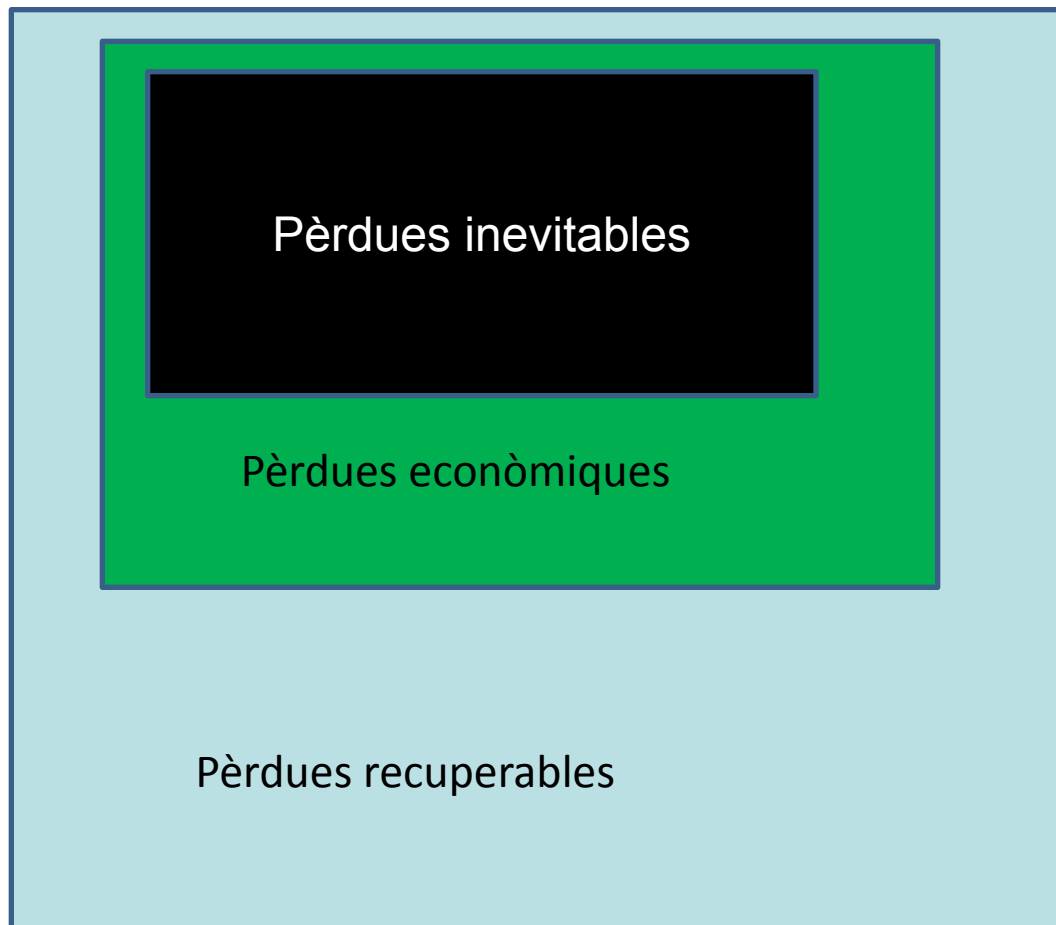
Renovació d'escomeses per edat, material o incidències. Prova pilot

Campanyes estalvi d'aigua només al Sector 2

Exemple 5. Prognosis i escenaris

Pèrdues inevitables i costos econòmics

Recursos internacionales

IWA (International Water Association)

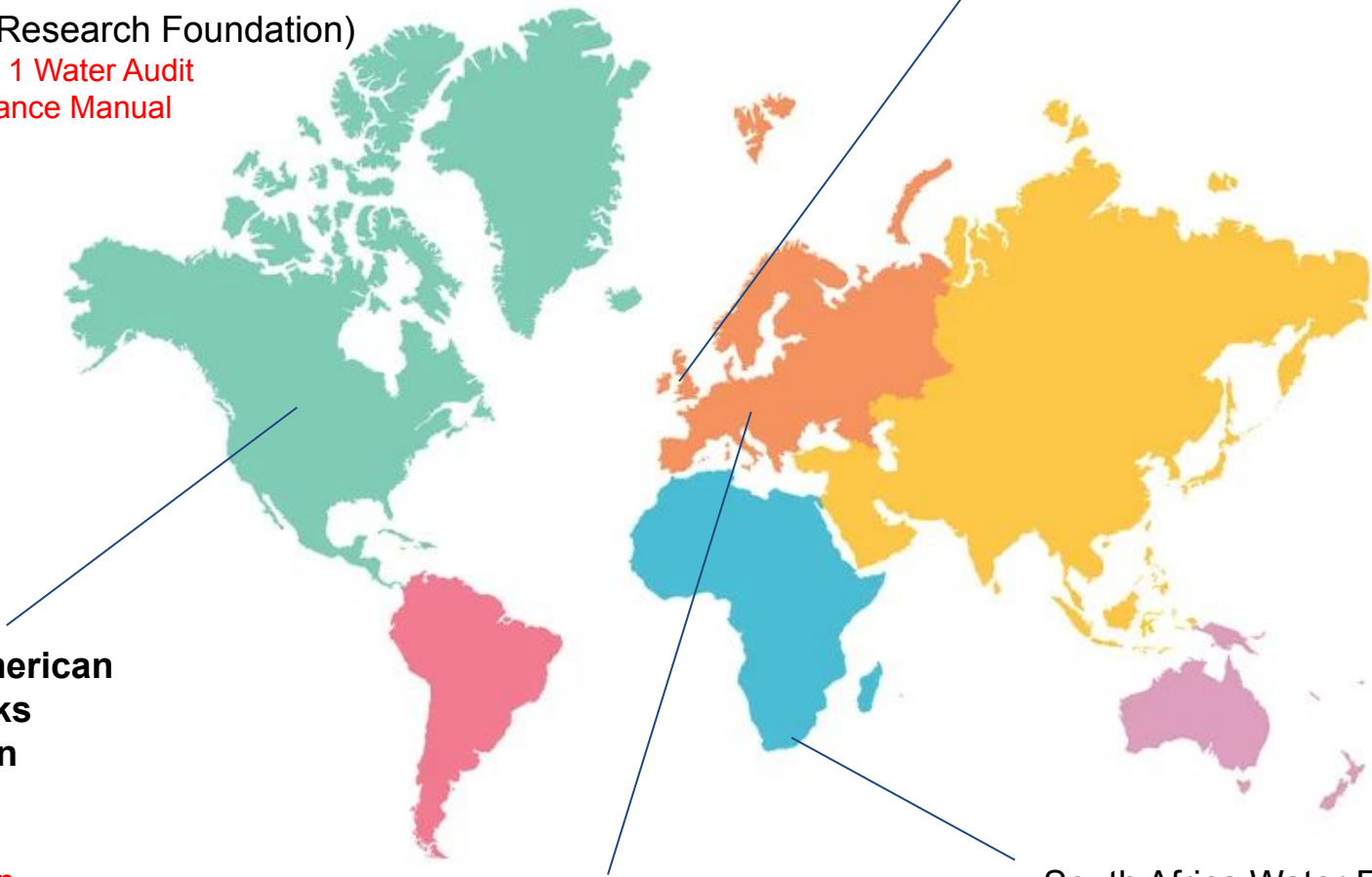
Standard water Balances & Indicators

WRF (Water Research Foundation)

Software, Level 1 Water Audit
Validation Guidance Manual

UK water industry · Ofwat

Historical reference, ukwir.org

AWWA, American Water Works Association

awwa.org

Manuals, main methodology, free software
M36 Water Audits and Water Loss Control Programms
M52 Water Conservation Plans

European Commission,
"EU Reference document Good Practices on Leakage Management"

South Africa Water Research Commission Software & reviews
wrc.org.za

Moltes gràcies!

Comencem a conèixer els nostres sistemes de proveïment?

Josep M. Campanera Alsina

Aigualenc · info@aigualenc.cat · www.aigualenc.cat

Tarragona, 22 de març de 2023